

TAAAL MAAKT JOUW VERHAAL

Lerend netwerk Aeres VMBO Almere

Doelgroep: middelbare scholieren VMBO

Deelnemers: Marcella van Bedaf, Dimiam Everts, Debby Sasso en Chantal van der Linden

Expert: Conny Boendermaker

Proces begeleider: Debby Sasso

PROBLEEMANALYSE

- Leerlingen: lezen lastig <-> geen leesplezier te beleven.
- Docenten: leesvaardigheid beïnvloedt alle vakken
- De schoolscores bij Diataal
- Dit beeld is landelijk (o.a. Pisa) en nog specifiek over Almere (zie ook taalinalmere.nl) bekend
- Begrijpend lezen vraagt achterliggende vaardigheden: technisch lezen, woordenschat, kennis van de wereld, kennis over genres en opbouw van teksten (SLO publicatie, Van Gelderen, 2018)
- Docenten: betrokkenheid van leerlingen bij taal/lezen is kernpunt (Kennistafel effectief Leesonderwijs VO-raad e.a., 2021)
- Welke stappen al gezet: pilot Heterogene groepen,
- Hoe nu verder? (o.a. nieuwe visie, nieuw taalbeleid,)
- Afbakening: gebrek aan technische leesvaardigheid (decodeervaardigheid) past niet in onze onderzoeksvraag.

HET ONDERZOEK

Doel

- Betrokkenheid van leerlingen vergroten bij taal en (begrijpend) lezen.

Onderzoeksvraag

- Hoe kunnen wij als docenten van het Lerend Netwerk bij Aeres VMBO door vakoverstijgend te werken de betrokkenheid van leerlingen bij het taallesonderwijs stimuleren?

THEORIE EN BEGRIPSBEPALINGEN

Betrokkenheid

- De Leuvense betrokkenheidsschaal (Laevers & Peeters, 1994)
- Verschil tussen motivatie en moeivatie (Motiverend lesgeven, 2016).
- Betrokkenheid/motivatie leidt tot diepere leerprocessen (Motiverend lesgeven, 2016)

Vakoverstijgend

- Vakoverstijgend, niet vak geïntegreerd (Bolle en Meelis, 2017 en Hajer en Meestringa, 2015).
- Vakoverstijgend werken een van de pijlers in de visie van Aeres VMBO Almere.
- Nederlands en Engels aansluiten bij het praktijkvak groen.

taalleesonderwijs

- Door te spreken van 'taalleesonderwijs' en 'taal/lezen'
- lezen hangt nauw samen met andere domeinen in het taalonderwijs. (zie o.a. publicatie SLO, van Gelderen, 2018)

UITVOER

Doelgroep

Opdracht

Groen

Nederlands

Engels

3KL leerlingen (14-15 jaar) in totaal 20 leerlingen

De leerlingen werken aan een vakoverstijgend project voor de vakken groen, Nederlands en Engels.

- Een presentatie maken over een gekozen bloem.
- Excursie naar veiling Plantion die aansloot bij leerdoelen en leesteksten.
- Een bloemstuk en product presentatie maken en presenteren tijdens de marktkraam

- Een tekst voorgelezen over een bloem met beeldspraak en gesprek hierover.
- zelf een uitnodiging schrijven en mailen naar ouders voor de eindpresentatie.

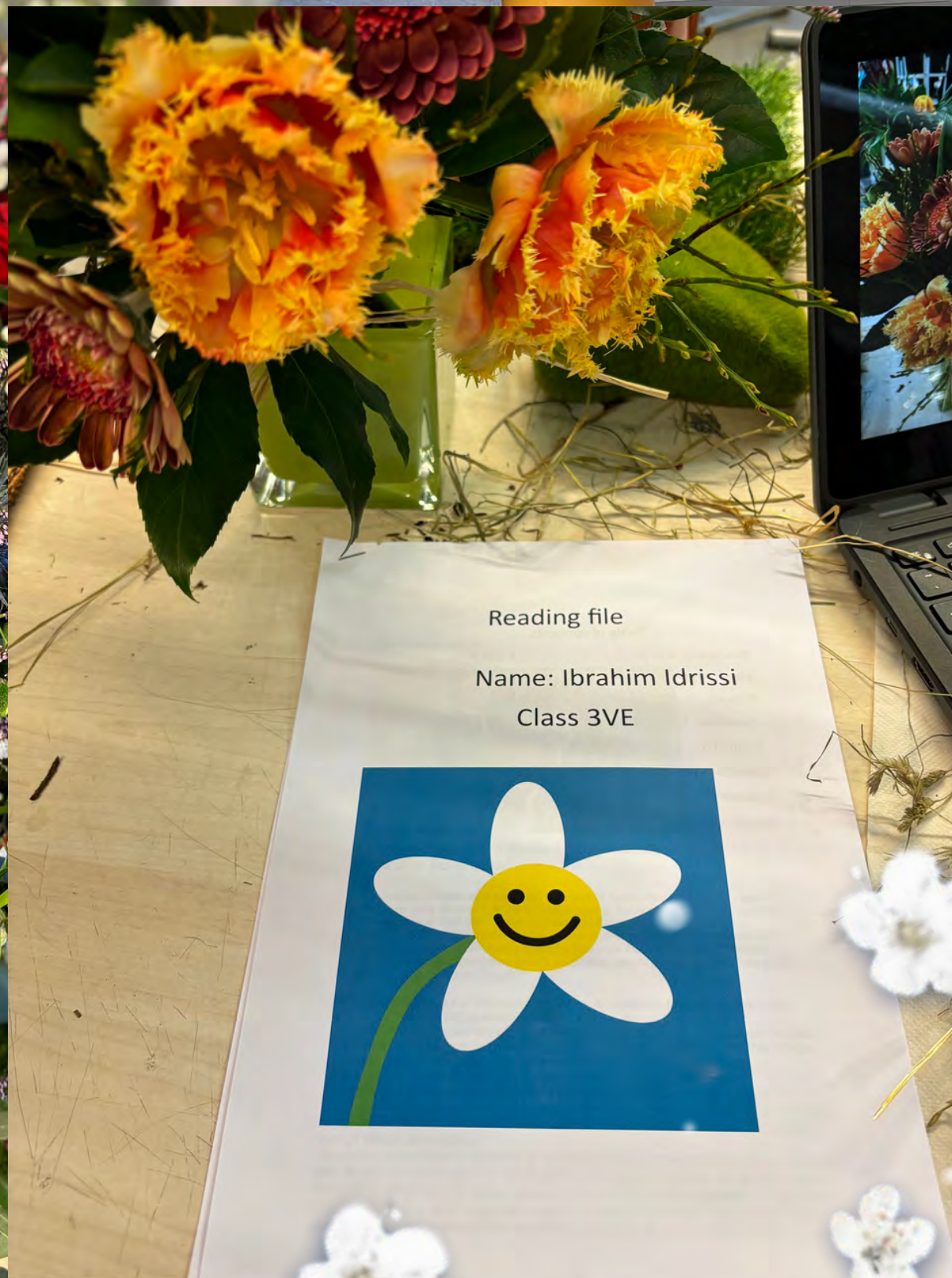
- Een leesverslag maken met twee teksten over bloemen
- dit verslag gebruiken voor hun presentatie.

SFEERIMPRESSIE

Dreamteam

SFEERIMPRESSIE

EVALUATIE DOCENTEN

De 3 deelnemende docenten hebben op grond van hun observaties het project geëvalueerd. In deze evaluatie hebben we als team thema's vastgesteld (kwalitatieve analyse).

- opstartproblemen leerlingen, maar resultaten en leerdoelen wel behaald;
- Verklaring: volgens docenten weinig cognitief zelfvertrouwen, weinig initiatief, moeizame samenwerking, gemis aan digitale vaardigheden en snel naar eindproduct willen;
- Leerlingen hebben behoefte aan intensievere begeleiding en ondersteuning;
- Leerlingen hadden door dat het om 'echte situaties' ging en betrokkenheid ouders;
- Competitie-element;
- Autonomie-ondersteunde structuur is helpend;
- Incidenteel lesuitval tijdens project en thema bloem niet aantrekkelijk;
- Betrokkenheid van directie gedurende het project.

EVALUATIE LEERLINGEN

01

Algemeen

02

Nederlands

03

Engels

04

Groen

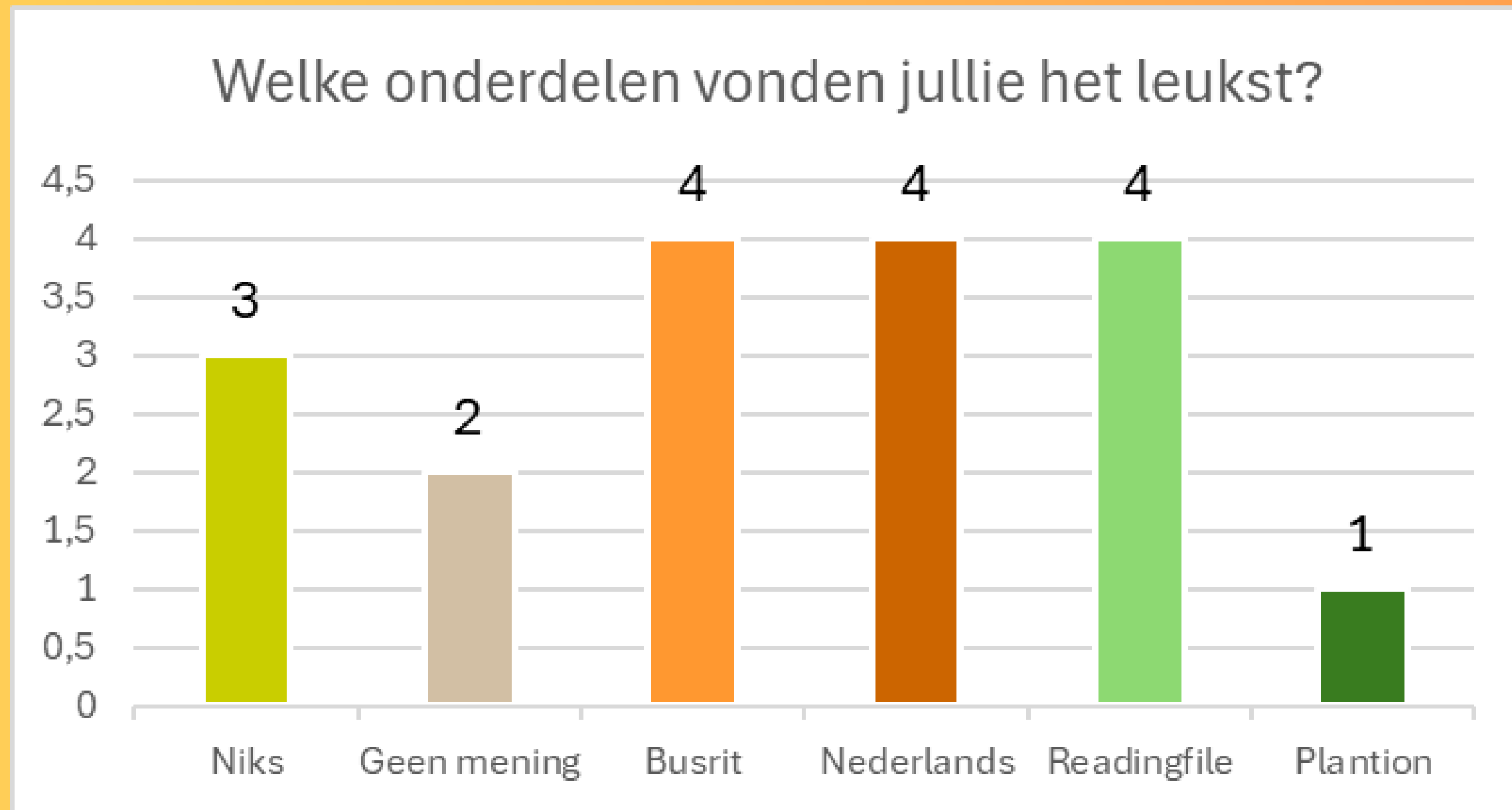
MENING LEERLINGEN PROJECT

A word cloud on a dark blue background featuring various Dutch adjectives. The words are arranged in a circular pattern, with some words being larger and more prominent than others. The colors of the words include yellow, light blue, green, and orange. The words are: goed, moeilijk, bijzonder, tijdverspilling, leuk, tijdsverspilling, onduidelijk, onzin, vervelend, Zoké, readingfile, nuttig, saai, geen mening, prima, normaal, and Zoké.

goed
moeilijk
bijzonder
tijdverspilling
leuk
tijdsverspilling
onduidelijk
onzin
vervelend
Zoké
readingfile
nutlig
saai
geen mening
prima
normaal

EVALUATIE LEERLINGEN

Algemeen

EVALUATIE LEERLINGEN

Algemeen

Uit 1 op 1 gesprekken bij Engels kwam het volgende naar voren:

- Aan 8 leerlingen is (1 op 1) gevraagd of ze het vakoverstijgend werken leuk/zinnig vonden. 3 leerlingen beantwoordden dit positief en 5 leerlingen negatief, waarbij vooral werd genoemd dat ze het moeilijk vonden.
- Aan 13 leerlingen is (1 op 1) gevraagd hoe ze het lezen in dit project hadden gevonden en of ze dachten meer te gaan lezen. Daarop antwoordden 5 leerlingen positief, terwijl 8 leerlingen negatief antwoordden.

EVALUATIE LEERLINGEN

Nederlands

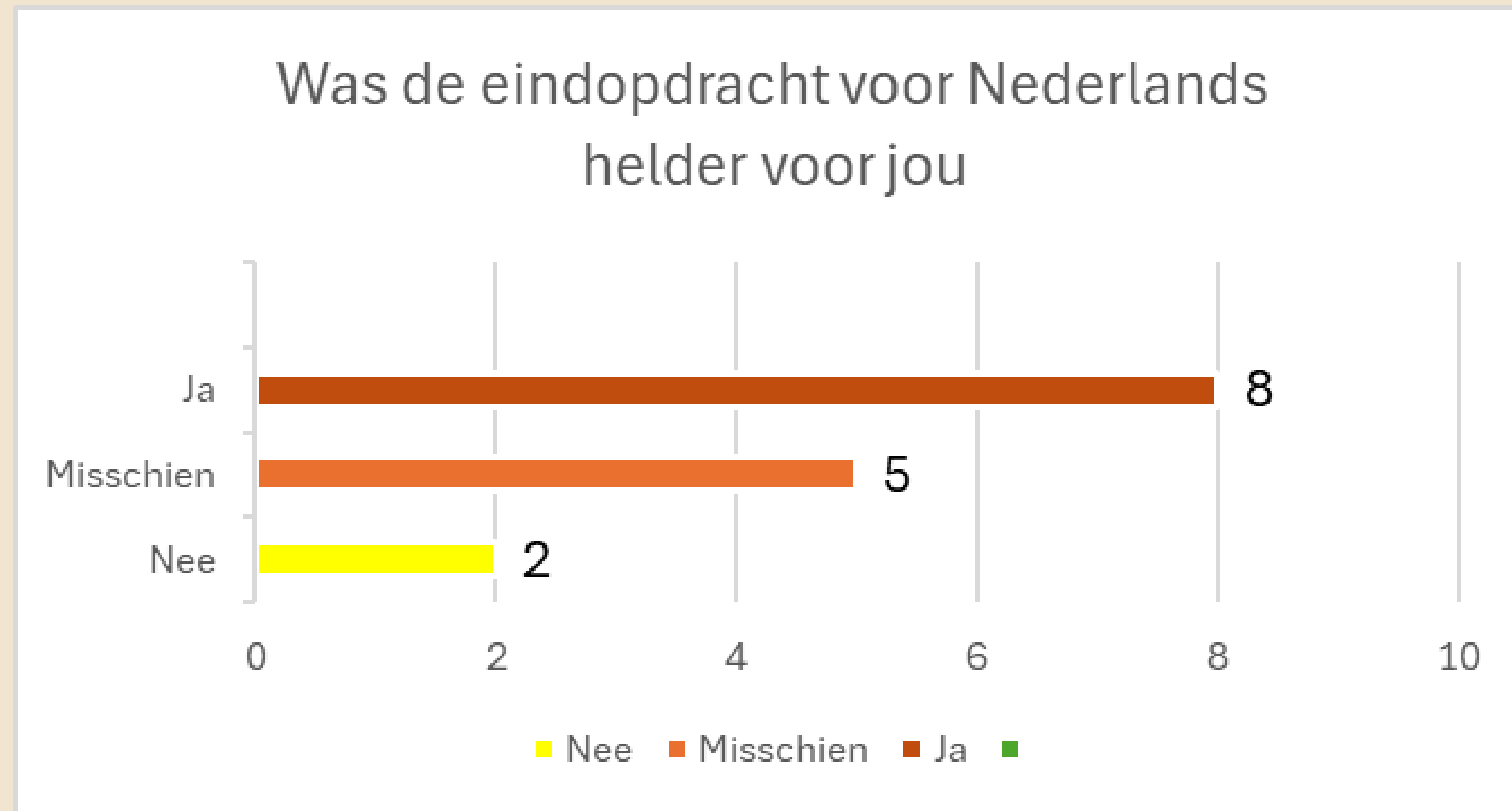
Hoe vond je het werkboekje bij Nederlands?

■ Geen mening ■ Matig ■ Voldoende ■ Goed

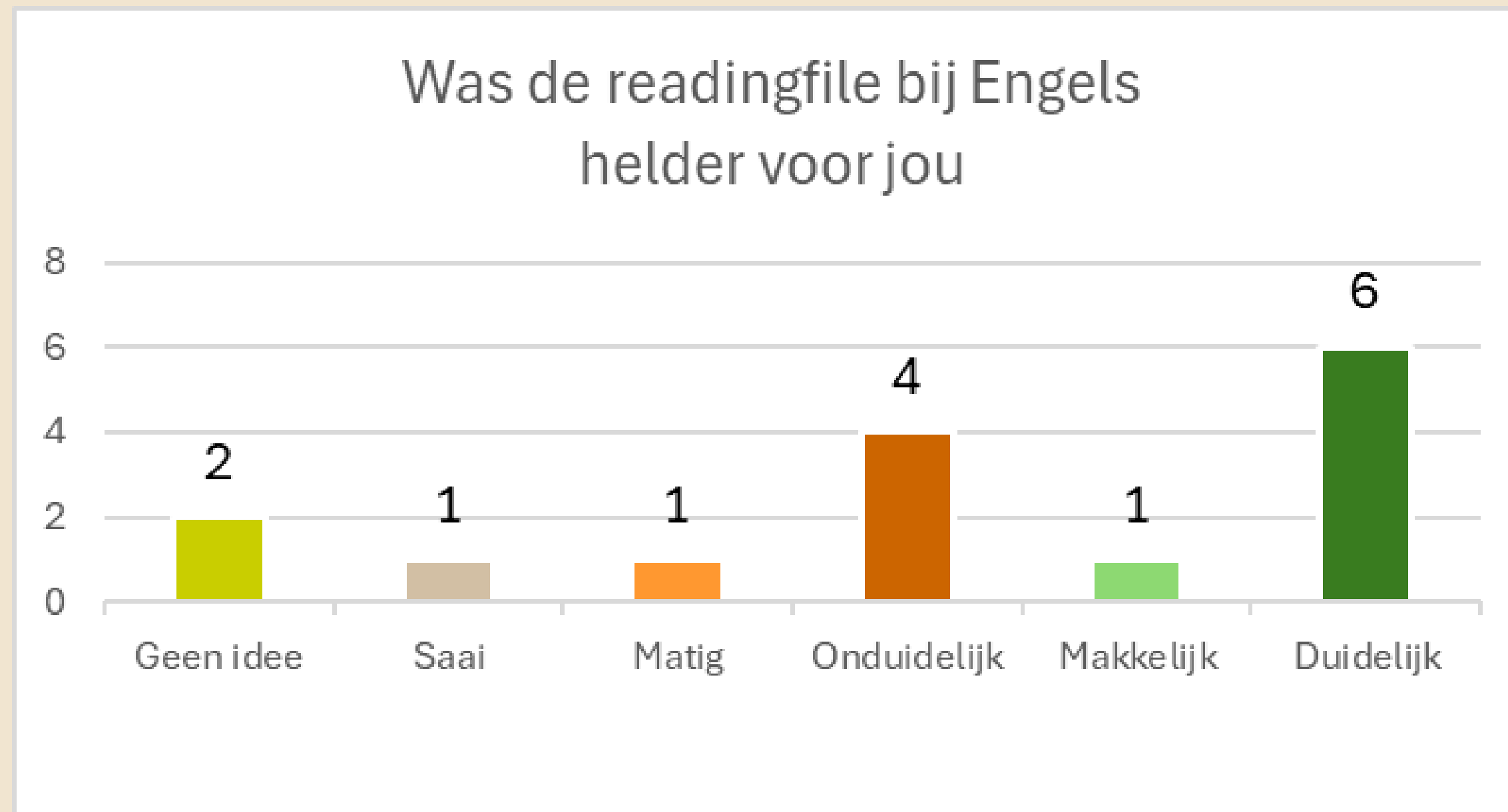
EVALUATIE LEERLINGEN

Nederlands

EVALUATIE LEERLINGEN

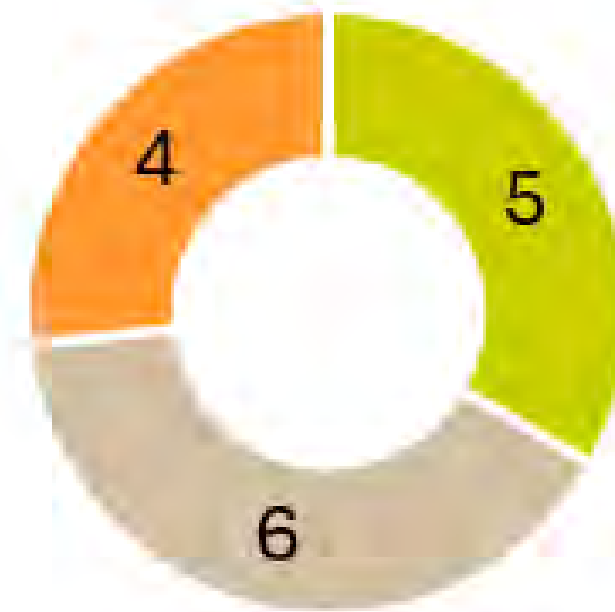
Engels

EVALUATIE LEERLINGEN

Groen

Was de opdracht duidelijk voor bloem?

■ Misschien ■ Nee ■ Ja

OPBRENGST:ONTWERPPRINCIPES

Vanuit de evaluatie zijn de volgende ontwerpprincipes voor een vakoverstijgend project geformuleerd:

1. Eigenaarschap leerlingen vergroten;
2. Autonomie-ondersteunende structuur bieden;
3. Meer inzicht in vaardigheden en dynamiek van een klas;
4. Vertrouwen in wat leerlingen kunnen voor docenten en leerlingen;
5. Helpende factoren, zoals ouders betrekken, klein wedstrijdelement, voldoende lesmomenten, voldoende voorbereidingstijd, betrokkenheid en docenten en MT en klein beginnen;
6. Lees- en schrijfdoelen bij de taalvakken verbinden aan een praktijkvak om eigenaarschap te vergroten.
7. Het thema moet leerlingen aanspreken.

HOE NU VERDER

- Continuëring van het huidige team, eventueel met toevoeging van meer deelnemers
- Eventueel aansluiten bij vakoverstijgend werken en doorlopende leerroute leerjaar 3 bl
- Of meewerken met praktijkgericht programma GL/TL(PGP's) bij groen
- Basisvaardighedenplan vanuit Aeres en Ministerie van Onderwijs

GERAADPLEEGDE LITERATUUR 1

Dalen, G. (z.d.). *De doorgaande leeslijn; de leesontwikkeling van 0 - 20 jaar.*

Geraadpleegd op 24 oktober 2023 via [de_doorgaande_leeslijn_2020_digitaal.pdf](#)

VO Raad (07-06-2023). *Goed kunnen lezen is essentieel voor alle vakken.*

Geraadpleegd op 24 oktober 2023 via <https://www.vo-raad.nl/artikelen/goed-kunnen-lezen-is-essentieel-voor-alle-vakken>

Verhallen, M. (10-2018). Beter tekstbegrip bij leerlingen; Stoeien met schooltaalwoorden. Geraadpleegd op 24 november 2023 via [schooltaalwoorden.pdf](#)

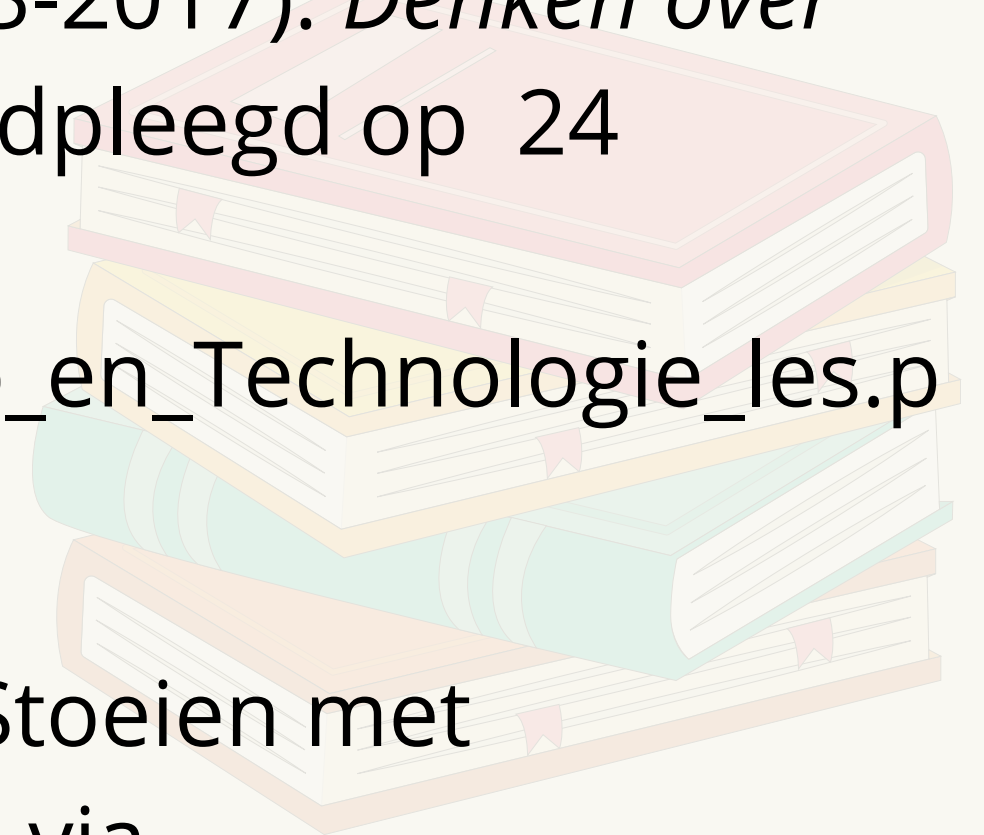

GERAADPLEEGDE LITERATUUR 2

Louman, A., Hotze, A., Gijsel, M., Smit, J. & Laar, M. van (03-2017). *Denken over W&T vraag om een talige aanpak; Taal in de W&T les*. Geraadpleegd op 24 november 2023 via

Louman_Hotze_Gijsel_Smit_Laar_Taal_in_de_Wetenschap_en_Technologie_les.pdf

Verhallen, M. (10-2018). Beter tekstbegrip bij leerlingen; Stoeien met schooltaalwoorden. Geraadpleegd op 24 november 2023 via schooltaalwoorden.pdf

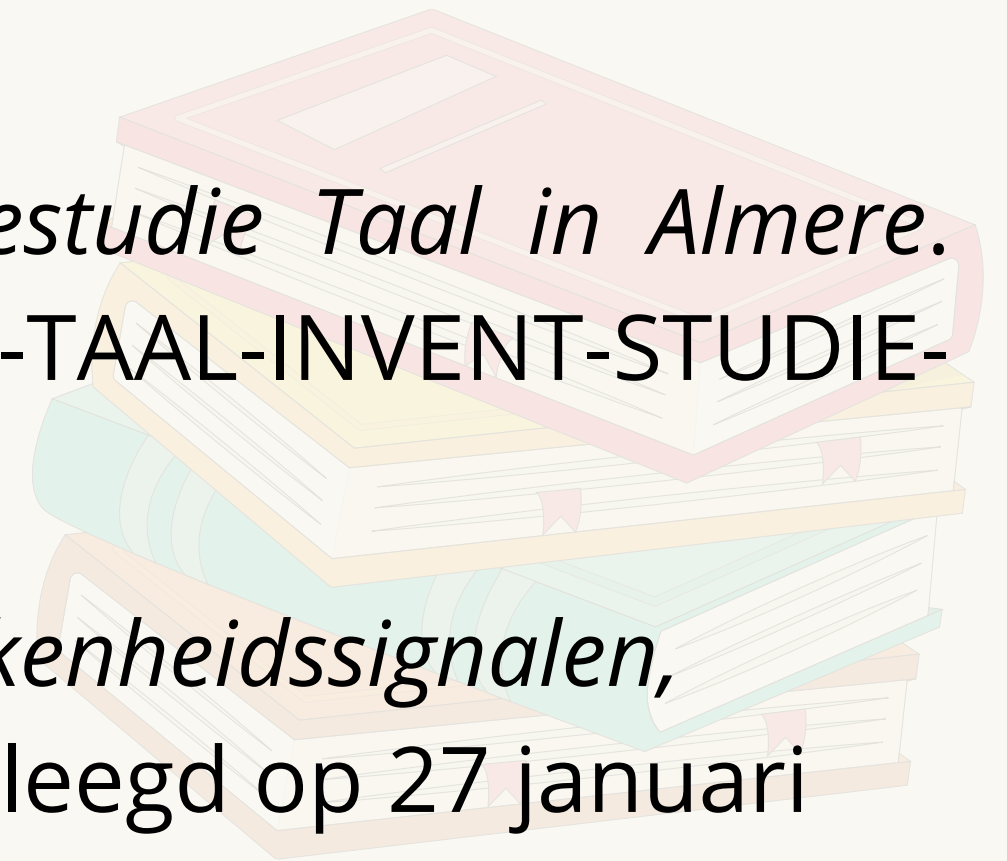

GERAADPLEEGDE LITERATUUR 3

Kennistafel Effectief Leesonderwijs (z.d.). *Beter leesonderwijs: van weten naar doen!* Geraadpleegd op 24 oktober 2023 via Visietekst-Kennistafel-Effectief-leesonderwijs.pdf

Keulen, H. van & Venema, M. (11-2020). *Inventarisatiestudie Taal in Almere*. Geraadpleegd op 24 november 2023 via RAPPORT-STED-TAAL-INVENT-STUDIE-DEF.pdf

Lietaert, S. (z.d.). *Observatie van betrokkenheid; De betrokkenheidssignalen, volgens Leuvense betrokkenheidsschaal. Ingekort*. Geraadpleegd op 27 januari 2024 via <https://www.procrustes.be/assets/175>

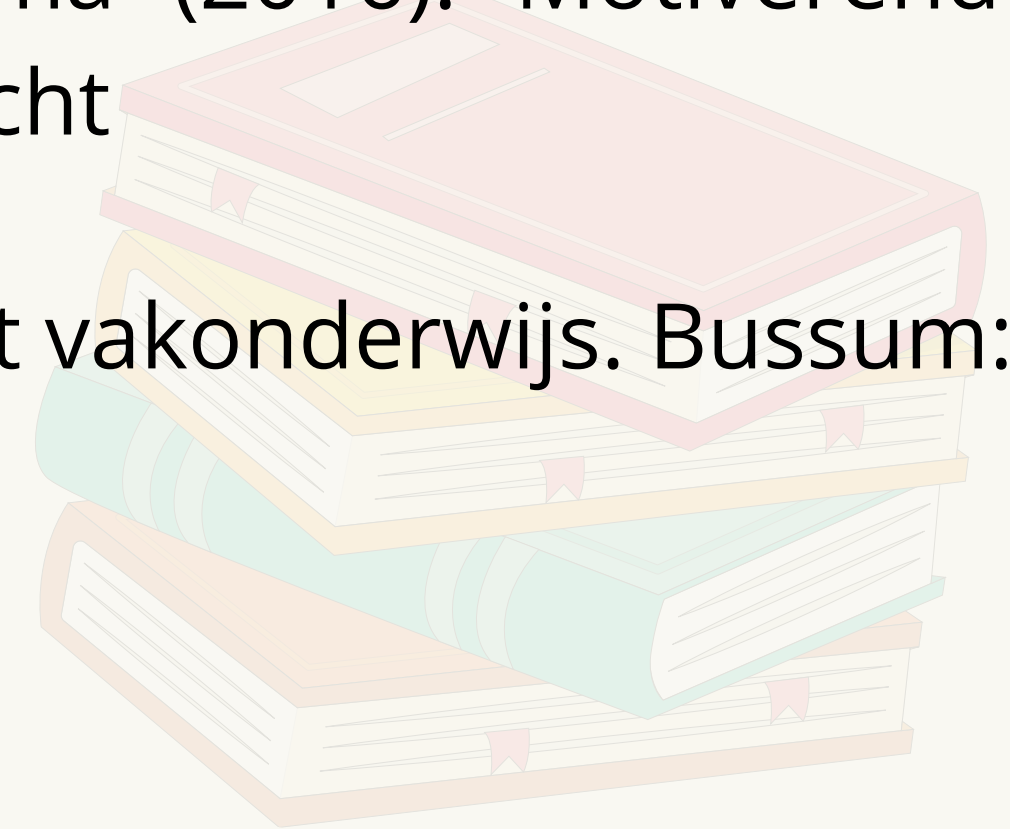

GERAADPLEEGDE LITERATUUR 4

Gelderen, A. van (2018), Begrijpend lezen, wat is dat? Enschede: SLO

Hornstra, L, D. Weijers, I. van der Veen, T. Peetsma (2016). Motiverend lesgeven, handleiding voor docenten. Universiteit Utrecht

Hayer, M. & T. Meestringa (2015). Handboek taalgericht vakonderwijs. Bussum: Coutinho.

Zijn er nog vragen?